

maleb, Josef Králíčka 6 kusů, Josef Hauner 4 olejomalby a přes 20 perokreseb, poněkud kreseb historického rázu, třeba staré rychty stavěné na počátku 14. století, i s budovami k ní náležejícími, totiž krčmou jednopatrovou budovou o 10 světnicích v 1. patře, čp. 102, a masným krámem a i pekárnou, pravděpodobně při dnešním čp. 24, vedle rychty samotné. Mnohé z těchto perokreseb jsou uvedeny v této knize. A tyto perokresby těšily se největšímu zájmu.

Pak vystavoval na 30 kusů olejomalb zdejší Jos. Šilhánek. Jeden takový obraz vystavoval Václav Kameník z čp. (neuvedeno). Umění místních umělců amatérů těšilo se mnohem většímu zájmu než značně hodnotnější umění rakovnického malíře jistě jen proto, že tu byl zájem o práce domácích občanů, všem v Kněževsi známých, před občanem, který osobně byl tu málo znám.

Z perokreseb Josefa Haunera byl zájem o skicu horní brány z doby, kdy Kněževs byla zcela uzavřenou obcí, o skicu krčmy č. 102, masného krámu, domků zcela typických ze dřeva čp. 115 a č. 6. Oba tyto domky byly zbořeny brzy po naskicování. I obrázky domků č. 26, 27, 28, 29 a 30 jsou pozoruhodné.

Perokresby J. Haunera

Vzájemné zájezdy. To jsou vzájemné zájezdy, vzájemné návštěvy. Naši, ovšem myslím naše kněževské, zajíždějí do ciziny, do Sovětského svazu, Polska, Maďarska, Rumunska, Demokratické německé republiky, oni zase k nám. Je to všeobecné poznávání světa, různých světdílů, různých států, životních a politických poměrů v nich. JZD Rudý říjen samo k tomu poskytuje značných peněz a příležitostí.

Zájezdy

Bylo v únoru 1961, kdy do Kněževsi přijeli soudruzi, a to Dita Skálová a Vladimír Merhaut. Oznamili, že přijeli proto, aby udělali pro rozhlas jednogodinovou relaci. Nejprve se informovali na místním národním výboru všestranně o poměrech, životě, práci, kulturním životě obce, blahobytu občanů, zejména družstevníků, kteří pracují doma v Kněževsi na polích, ve stájích, v kancelářích, jak žijí po práci ve svých bytech, jak je mají zařízeny. Ovšem pozornost věnovali plně i těm, kteří dojíždějí denně za prací a výdělkem mimo Kněževs, do továren nebo jako horníci do dolů v okolí Rakovníka a podobně, třeba jako prodavačky v obchodech, úředníci a kancelářské síly na úradech, v závodech.

Rozhlasová reportáž

Také se zajímali o školy - školu mateřskou, národní, celou devítiletku, o místní prodejny, textilní, potravinářské, průmyslové, pohostinství, též o všechny výrobní, opravářské dílny, mechanizační středisko JZD, traktorovou stanici družstva.

Látku takto sebranou chystali se během několika dní zpracovat a pak v jednogodinové relaci v rozhlase dát vysílat.

Pro lepší svoje informace dotázali se po obecní kronice. Přítomný kronikář, zaměstnaný v kanceláři místního národního výboru,

Zájem o kroniku

kroniku jim ukázal a ku prohlédnutí jim podal. Zajásali, když do ní nahlédli. Prohlásili, že tato kronika jim nejen usnadní poznat všechno z doby nynější, ale i starší historii Kněževsi, neboť je ta kronika založená již roku 1836, je značně obsáhlá, zápisy jsou v ní na 670 stranách.

Kronika zapůjčena Požádali proto tajemníka místního národního výboru, aby jim kroniku tak na 14 dní půjčil, neboť usuzovali, že její prostudování tak 14 dní potrvá. Kronika se půjčovat do domácností nesmí, ale pro pracovníky rozhlasu jsme ji proti reverzu půjčili, vždyť tito oba pracovníci rozhlasu skýtali plno důvěry a dávali záruku, že ji neporušenou navrátí.

Natáčení Po 14 dnech s kronikou přijeli. Sdělili, že jim byla velmi vhod a velmi ji vychvalovali. Našli tam informace o době minulé i době současné. Zdůraznili i v rozhlasové relaci, že nynější kronikář Josef Hauner byl učitel, později ředitel zdejší devítiletky, nyní důchodce, ale zakladatel této kroniky rovněž učitel Václav Hornof, o němž je v přední části kroniky psáno, a přáli kněževským, aby později našel se třetí takový učitel, který by do této kroniky psal. Konstatovali, že kronikář Hornof zemřel mladý, že překládal do ruštiny a němčiny, psal básně, u Josefa Haunera zjistili čtyřicetileté zásluhy o kroniku, neboť v leckterých letech, kdy do kroniky neměl dosti času vlastnoručně zápis sám učinit, učinili učitelé nebo učitelky, kteří s ním na škole pracovali, když je o to požádal a látku k zápisu jim předloženou do kroniky vepsali.

Rakovnický kotrlák Josef Hauner v roce 1961 napsal monografii Rakovnický kotrlák vydanou v tiskárně kladenské péčí klubu chovatelů rakovnických kotrláků – valivých to holubů. Psával články jako chovatel rakovnických kotrláků a také znatel českých bubláků do Rádce nebo Drobného hospodářského zvířectva, vydávaného v Brně. Ukazuje v nich, jak vyspělé byly již tehdy různé odrůdy našich českých plemen, a přesvědčuje, že některá plemena byla chovateli poškozená a dnešní nerovnají se tu a tam těm v době před padesáti, šedesáti nebo sto lety. Kronikář Jos. Hauner, ač 74letý, pracuje v kanceláři místního národního výboru jako účetní.

Nový způsob tisku Spisek Rakovnický kotrlák vydán byl v Kladně rotaprintem, novým způsobem tisku, s jasnými, čistými, drobnými písmenkami pomocí fotoblány, zinkoblány pak gumoblány. A z té byl prováděn již tisk. Tímto způsobem tiskne se mnohem laciněji, tiskonu se tam i fotografie holubů, skic, různých kreseb.

Natáčení ve škole Oba rozhlasoví pracovníci prozkoumali poměry ve škole a dali pro rozhlas část učební hodiny z biologie. To učitel Jar. Junek vykládá látku, žáci se dotazují a vzájemně odpovídají. V první třídě zachycují z hodiny žáčků prvňáčků. Bývalého ředitele školy požádali, aby mluvil o práci ve škole s těmi, kteří dávno již školu opustili a přeci leckdy vzpomínají na ty dávné chvíle ve škole.

Vyobrazení byl
r. p. 1853

nahraxen byl, mozijem
mostem r. 1958
Stoužil lidem
celých 105 let

Starý most nad Slájevským potočkem mezi Knížosí a Lešovicemi

689.

Natáčení v JZD Pak šli do kanceláří JZD Rudý říjen a také do bytů družstevníků a také na jejich pracoviště. Rozhovory byly zachyceny a my je potom slyšeli v rozhlasu. V bytech rozmlouvali s družstevníky, o tom též, že měli dobré výdělků, když z nich třeba během jednoho roku mohli si zakoupit nábytek a celé zařízení do kuchyně a ložnice. Viděli také místní prodejny a nově zařízenou samoobsluhu potravinářskou, říkali, že pražské samoobsluhy nejsou lepší.

Nejvíce péče věnovali poměrům družstva. Ukázali, jak družstvo vzniklo a kdy, kdo měl o ně největší zásluhu při založení a růstu, o práci a sklizních, čistém zisku, o vysokých čistých ziscích, o dobře placených pracovních jednotkách. Hlásalo se pak o Kněževsi jako o místu a okolí, kde roste dobře chmel, o Kněževsi jako družstvu, kde v celé republice roste a sklízí se nejvíce chmele. Promluvil pro rozhlas předseda JZD, předseda MNV a tajemník MNV Rudolf Vachtl. Předseda JZD Frant. Ledvinka a předseda MNV Karel Konvalinka.

Historie Kněževsi I úryvky z historie Kněževsi uvedli, třeba že původní obyvatelé přirozeně byli Češi, roku 1318 král Jan Lucemburský právem zákupním dal nastěhovati sem Němce, kteří však odtud odešli za válek husitských. O tom, kdy počalo pěstování chmele, že již před husitskými válkami prodával se do ciziny, že za těchto válek pak pěstování chmele úplně ustalo.

Noví obyvatelé Protože příjmy družstevníků JZD jsou mnohem větší, a to jak na penězích, tak v naturáliích, než mzdy průmyslových dělníků, ač i ty jsou velmi dobré, nastěhovalo se do Kněževsi mnoho lidí, kteří většinou stali se členy družstva. Uvádím je za údobí posledních 10 let.

Jasen Vladimír, nar. 28. 8. 1902 v Zálesí v SSSR, přesídlil z Údrže, Toužim, v roce 1957 s manželkou Olgou, narozenou také v Zálesí. Oba družstevníci.

Jeřábek Josef, nar. v Nymburce u Prahy 8. 4. 1934. Sem přesídlil z Mukodělska, okres Louny, v roce 1961 s manželkou Miladou, narozenou 25. 5. 1934, družstevníci.

Jelínek Luboš, narozen v Řevničově 7. 6. 1930, zaměstnán v dřevoprůmyslu, přistěhoval se v roce 1950. Manželka je Vlasta, narozená 18. 11. 1931 v Senomatech.

Junek Jaroslav, narozen 3. 1. 1921 ve Lhotě u Nového Strašecí, učitel s manželkou Růženou. Jsou tu od roku 1950.

Kadlec Vincenc, narozen 18. 1. 1929 ve Svojsčicích, okres Blatná. Přišel z Příbrami v roce 1954 s manželkou Jarmilou, narozenou 23. 9. 1928, rozenou Jasanovou. Družstevníci.

Kauer František, narozen 12. 11. 1919 v Libkovicích u Žlutic, kočí v JZD, manželka je Emilie, narozená 2. 8. 1902.

Koula Bohumil, narozen 2. 6. 1908 ve Stochově, okres Slaný, katolický farář, přistěhoval se z Nižboru v roce 1946.

Kohout Jan, narozen 25. 6. 1922 v Křížanově, okres Milevsko, s manželkou Annou, narozenou 14. 7. 1929 v Kněževsi, zootechnik v JZD. Přistěhoval se v roce 1959 z Mariánských Lázní.

Kondelík Josef, narozen 16. 6. 1920 v Kralovicích, s manželkou Věrou, narozenou 14. 3. 1928 v Kocelovici, okres Blatná. Přišel jako účetní v roce 1958.

Kounovský Ferdinand, narozen 3. 6. 1912 v Janovicích, s manželkou Jaroslavou, narozenou 8. 6. 1925 v Kladně, horník, v Kněževsi od roku 1954. Přistěhoval se z Jáchymova.

Krajtl Mojmír, narozen 14. 11. 1911 v Stehlčevsi, okres Kladno, z Rakovníka 1950. Manželka Růžena, rozená Vracová, zaměstnán jako šofér ČSD v Rakovníku.